

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української мови

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АНАЛІТИКА ТЕКСТУ: ЛІНГВІСТИЧНА АНАЛІТИКА

для студентів

спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
035 Філологія
освітнього рівня другого (магістерського)
спеціалізації 035.01 Українська мова та література
освітньої програми 035/029. 00.01 Біографістика і текстологія

Київ – 2023

Розробник: Р. С. Дружененко , кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української мови Київського університету імені Бориса Грінченка.

М.І. Бойко, доктор філософії, старший викладач кафедри української мови Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач:

Р. С. Дружененко , кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української мови Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програма розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української мови

Протокол від 30.08. 2023 р. № 9

Завідувач кафедри _____ (Михайло ВІНТОНІВ)
(підпис) (ініціали, прізвище)

Робочу програму погоджено
з гарантом освітньої програми 035/029.00.01 Біографістика і текстологія

_____ (Роман КОЗЛОВ)
(підпис) (ініціали, прізвище)

Робочу програму погоджено
_____._____.2023 р.

Робочу програму перевірено
_____._____.2023 р.

Заступник декана факультету української філології, культури і мистецтва з
науково-методичної та навчальної роботи _____ С. І. Горобець

Пролонговано:

на 20 /20 н.р. _____ (_____), « ____ » ____ 20 р., протокол № ____
на 20 /20 н.р. _____ (_____), « ____ » ____ 20 р., протокол № ____
на 20 /20 н.р. _____ (_____), « ____ » ____ 20 р., протокол № ____
на 20 /20 н.р. _____ (_____), « ____ » ____ 20 р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни
Освітня програма **035/029.00.01 Біографістика і текстологія**

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Аналітика тексту	
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	4/ 120
Курс	1
Семестр	1
Кількість змістових модулів з розподілом:	2
Змістовий модуль 1. Лінгвістична аналітика	
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, в тому числі:	60
Аудиторні	16
Модульний контроль	4
Самостійна робота	40
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета навчальної дисципліни

Мета – сформувати фахові (літературознавчі) компетенції у студентів щодо аналізу тексту.

Під час лекційних і семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти, майбутні магістри освітньої програми «Біографістика і текстологія», спеціалізації «Українська мова та література» набувають таких компетентностей: ЗК 1; ЗК 2; ЗК 3; ЗК 5; ФК 2; ФК 3; ФК 6 – 11.

Загальні:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу й синтезу.
- Вміти виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність відстежувати тенденції розвитку предметної сфери шляхом проведення аналізу інформаційних потоків та масивів.
- Здатність використовувати у фаховій діяльності поглиблені знання з біографістики, текстології, стратегій, моделей, стандартів і методів розвитку й адміністрування бібліотечних та архівних систем.

Фахові:

- Здатність застосовувати технології та процедури аналітико-синтетичного опрацювання наукової інформації.
- Здатність відстежувати тенденції розвитку предметної сфери шляхом проведення аналізу інформаційних потоків та масивів.
- Здатність орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках та школах.
- Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення текстології.
- Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного і мовленнєвого матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

- Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі досліджень.
- Здатність інтерпретувати інформаційні та філологічні явища і процеси та формувати професійну світоглядну позицію.

3. Результати навчання за дисципліною

Після опанування дисципліни «Аналітика тексту» студенти освітньої програми «Біографістика і текстологія» спеціалізації «Українська мова та література» повинні мати такі програмні результати навчання: РН-2 РН-4; РН-5; РН-10; РН-111; РН-14; РН-17.

- Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації та досягнення запланованого прагматичного результату, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; використовувати прикладні соціокомунікативні технології для ефективного спілкування на професійному, науковому й соціальному рівнях на засадах толерантності, діалогу і співробітництва; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.
- Володіти культурою мислення, вміти узагальнювати, аналізувати і синтезувати інформацію, зокрема наукову в діяльності, пов'язаній із її пошуком, накопиченням, зберіганням та використанням.
- Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в предметній області.
- Збирати, систематизувати, інтерпретувати і науково аналізувати мовний і мовленнєвий матеріал з урахуванням доцільних методологічних принципів, підходів і методів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
- Дотримуватися правил академічної доброчесності.
- Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна					Самостійна
		Лек-ційні	Семінари	Практичні	Лаб-ні	МК	
Модуль 1. Лінгвістичний аналіз тексту як наукова проблема							
Тема 1. Наукові основи лінгвістичного аналізу тексту	16	2		4			10
Тема 2. Текст як об'єкт дослідження лінгвістичного аналізу : структура, семантика, прагматика	12			2			10
Модульний контроль 1	2					2	
Разом	30	2		6		2	20
Модуль 2. Методика лінгвістичного аналізу тексту							
Тема 3. Практика часткового лінгвістичного аналізу тексту	16	2		4			10
Тема 4. Практика цілісного лінгвістичного аналізу тексту	12			2			10
Модульний контроль 2	2					2	
Разом	30	2		6			20
Усього	60	4		12		4	40

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Лінгвістичний аналіз тексту як наукова проблема

Лекція 1. Наукові основи лінгвістичного аналізу тексту

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ: Лінгвістичний аналіз як наукова дисципліна. Поняття аналізу в науковій літературі. Суть лінгвістичного аналізу тексту. Місце лінгвістичного аналізу тексту в системі стилістичного, літературознавчого, філологічного аналізу. Підходи до лінгвістичного аналізу тексту. Методи і прийоми лінгвістичного аналізу тексту.

Лекція 2. Текст як об'єкт дослідження лінгвістичного аналізу : структура, семантика, прагматика

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ: Поняття тексту. Основні аспекти вивчення тексту. Основні категорії та ознаки тексту. Проблема класифікації та типології текстів. Жанрово-стильова організація тексту. Текст у системі мовних рівнів. Екстралінгвістичні параметри тексту. Текст і національна культура. Національно-культурний текст. Текст і дискурс. Аспекти вивчення

семантики тексту. Поняття семантичного простору тексту. Концептуальний, денотативний, емотивний простір тексту. Образ автора. Авторська модальність. Текст як єдине синтаксичне ціле. Одиниці тексту. Виділення та опис одиниць тексту. Висловлювання. Абзац. Види абзацу.

Модуль 2. Методика лінгвістичного аналізу тексту

Практичне заняття 1. Практика часткового лінгвістичного аналізу тексту .

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ: Аналіз фонетичного рівня тексту. Звукові повтори (алітерація, асонанс, звуконаслідування, паронімічна атракція). Функціональне навантаження голосних. Функціональне навантаження приголосних. Методи дослідження фонетичного рівня в тексті.

Частковий лексичний аналіз тексту. Стилiстично забарвлена лексика. Запозичена лексика. Використання синонімів, антонімів, омонімів. Семантика слова і контекст. Тропи. Методи дослідження лексичного рівня тексту.

Фразеологічний аналіз тексту. Використання семантично і структурно не змінених фразеологізмів. Семантичне обігрування фразеологізмів. Повторення складу фразеологізмів. Взаємодія фразеологічних виражальних засобів.

Сутність часткового морфологічного аналізу тексту. Словосполучення та склад слова. Співвідношення частин мови в тексті. Функціональне навантаження іменників, прикметників, дієслів у текстах. Стилiстичні можливості використання займенників і вказівних прислівників. Стилiстично забарвлені форми слів. Рід, число як виражальні засоби мови.

Експресивні можливості структури речення. Стилiстичні фігури. Оказіональне керування. Оказіональна сурядність. Еліпс. Парцеляція. Порядок слів у реченні. Композиційно-структурні особливості тексту. Взаємодія граматичних засобів мови.

Практичне заняття 2. Практика цілісного лінгвістичного аналізу тексту

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ: Повний лінгвістичний аналіз текстів різних типів, стилів, жанрів мовлення (колективна, самостійна робота)

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Разом
		кіл ькіс ть оди ниц ь	м ак си м ал ьн а кі ль кі ст ь ба лі в	кіл ькіс ть оди ниц ь	м ак си м ал ьн а кі ль кі ст ь ба лі в	
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	2

Відвідування практичних занять	1	3	3	3	3	6
Робота на практичному занятті	10	3	30	3	30	60
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	50
	Разом		118			
Максимальна кількість балів: 138						
Розрахунок коефіцієнта: $138:100=1,38$						

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання (40 год.)

1. Підготуйте проекти з проблем лінгвістичного аналізу національно-культурних текстів та комунікативно-прагматичного аналізу тексту. Критерії оцінювання: повнота, глибина, вичерпність інформації, різноманітність джерельної бази.

2. Виконайте вправи 1-5 за навчально-методичним посібником Р.С.Дружененко «Лінгвістичний аналіз тексту. Модульний курс»

Критерії оцінювання

Максимальна оцінка — 5 балів.

Оцінюватимуться розуміння теоретичних знань, доречно використаних під час виконання вправ, індивідуальність інтерпретації.

3.. Виконайте завдання 1, 2, 5, 9, 15 (С.22-32) за навчально-методичним посібником Р.С.Дружененко «Лінгвістичний аналіз тексту. Модульний курс»

Критерії оцінювання

Максимальна оцінка — 5 балів.

Оцінюватимуться розуміння теоретичних знань, доречно використаних під час виконання вправ, індивідуальність інтерпретації.

4. Виконайте завдання 21, 22 (С.38.39), 6-7, 9 (С. 61-63) за навчально-методичним посібником Р.С.Дружененко «Лінгвістичний аналіз тексту. Модульний курс»

Максимальна оцінка — 5 балів.

Оцінюватимуться розуміння теоретичних знань, доречно використаних під час виконання вправ, індивідуальність інтерпретації.

Критерії оцінки результатів самостійної роботи

Максимальна кількість балів – 5

Оцінка за п'ятибальною шкалою	Зміст оцінки
5 балів	студент глибоко та міцно засвоїв матеріал; наводить теоретично і практично правильні, обґрунтовані коментарі; проводить грамотний та чітко структурований аналіз тексту; самостійно здійснює узагальнення і висновки; вичерпно, послідовно, грамотно оформив самостійно виконані завдання (оцінка «відмінно»).
4 бали	студент добре знає матеріал, але допускає незначні помилки в аналізі тексту, які за допомогою викладача швидко виправляє; здатен здійснювати лінгвістичний аналіз, самостійно робити висновки; успішно виконав та оформив самостійну роботу з незначною кількістю помилок (оцінка «добре»).
3 бали	виконано не всі завдання; студент припускається грубих помилок, які самостійно не може виправити; недостатньо правильно і грамотно

	оформлено результати лінгвоаналізу; рівень розуміння матеріалу студентом можна визначити як поверхневий (оцінка «задовільно»).
2 бали	студент засвідчує фрагментарне знання матеріалу, не може здійснити аналіз тексту; наявна значна кількість суттєвих помилок у змісті та оформленні (оцінка «незадовільно»).
1 бал	студент засвідчує окремі фрагменти знань, не може здійснити лінгвістичний аналіз тексту; наявна значна кількість суттєвих помилок у змісті та оформленні (оцінка «незадовільно»).

6.4. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Кожний модуль включає бали за *модульну контрольну роботу* (модульний контроль). Модульний контроль здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Модульна контрольна робота містить 25 тестових завдань.

Критерії оцінювання виконання студентами модульних контрольних робіт.

Правильна відповідь на одне тестове завдання – 1 бал.

6.5. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль здійснюватиметься у формі заліку з урахуванням компонентів двох змістових модулів «Лінгвістична аналітика» та «Літературознавча аналітика» та їх суми балів. Проведення семестрового контролю із змістового модуля «Лінгвістична аналітика» здійснюватиметься за сумарною кількістю балів, що є результатом поточного оцінювання, поділених на коефіцієнт 1,38.

Критерії оцінювання: знання теоретичного матеріалу та вміння застосувати його на практиці; креативність, оригінальність інтерпретації.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності

Е	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ. ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ «ЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ» (заочна форма)

Разом: 60 год., із них 8 год. – лекції, 8 год. – семінарські заняття, 4 год. – модульна робота, 40 год. – самостійна робота.

Тиждень	I	II
Модуль	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2
Назва модуля	Лінгвістичний аналіз тексту як наукова проблема	Методика лінгвістичного аналізу тексту
Лекції	1	2
Теми лекцій	Лінгвістичний аналіз тексту як наука і навчальна дисципліна (1 б)	Текст як об'єкт дослідження лінгвістичного аналізу : структура, семантика, прагматика (1б)
Теми практичних занять	Наукові основи лінгвістичного аналізу тексту (22 б)	Частковий лінгвоаналіз текстів різних типів, стилів, жанрів (22 б)
	Текст як об'єкт дослідження лінгвістичного аналізу : структура, семантика, прагматика (11 б)	Цілісний лінгвоаналіз текстів різних типів, стилів, жанрів (11 б)
Самостійна робота	Самостійна робота (10 б)	Самостійна робота (10 б)
Модульний контроль	Модульний контроль 1 (25 балів)	Модульний контроль 2 (25 балів)
Підсумковий контроль	залік з двох змістових модулів	

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна

- 1.Бацевич Ф., Кочан І. Лінгвістика тексту: підручник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 316 с.
2. Єщенко Т.А. Лінгвістичний аналіз тексту. К.: Академія, 2009. 264 с.
3. Загнітко А.П. Лінгвістика тексту: Навч. посіб. Донецьк, 2007.
- 4.Кочан І.М. Лінгвістичний аналіз тексту: Навч. посіб. К.: Знання, 2008.
5. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту. К.: Підручники, посібники, 2005.

Додаткова

- 1.Бацевич Ф.С. Нариси з лінгвістичної прагматики. Львів: ПАІС, 2010. 336 с.
- 2.Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. К.: Академія, 2009. 344с.
- 3.Дружененко Р.С., Попова О., Рускуліс Л.В. Практикум лінгвістичного аналізу тексту. Миколаїв, 2023.
4. Дружененко Р.С. Прагматичний аспект викладання лінгвістичного аналізу тексту. Педагогічні науки. Збірник наук. праць. Херсон: ХДУ, 2014. – С.32-40
5. Дружененко Р.С. Теоретичне обґрунтування комунікативно-прагматичного аналізу простого речення як прийому навчання синтаксису студентів вищих педагогічних закладів освіти. Педагогічна освіта: теорія і практика. Зб. наук. праць. Вип.22 (1-2017). Ч.2. Кам'янець-Подільський, 2017. С.240-245.
6. Жайворонок В. Українська етнолінгвістика. К.: Довіра, 2007.
7. Кононенко В. Рідне слово. К.: Богдана, 2001.
- 8.Пугач В. Українська етнолінгвістика. Ніжин, 2002
- 9.Шабат-Савка С.Т. Категорія комунікативної інтенції в українській мові: монографія. Черкаси: Букрек, 2014. 412 с.
- 10.Яшенкова О.В. Основи теорії мовної комунікації К.: Академія, 2010. 312с.

Інтернет-джерела

1. Зразок лінгвістичного аналізу тексту <https://worldteachers.ucoz.com/publ/24-1-0-527>
2. Кочан І.М. Лінгвістичний аналіз тексту http://grinch-home.at.ua/knigi/lingvistich_analiz_1-164.pdf
3. Яблонська Т.М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/5125/3/Yablonska.pdf>